

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt' roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 77. máj. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novít, ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	---

Prečo sa bude vydržiavati' chynoranské shromaždenie?

Skoro každý deň čítame v novinách, že slobodní občania na dolných stranách Uhorska a za Dunajom už tu a tam vydržiavajú shromaždenia, na ktorých zápalistými rečami vodcov spojenej opozície poučení, protestujú proti mungovským násilnostvám a nezákonnitostiam — jedine Hornouhorská mlčí, nedvíha svoj hlas proti Tisza-Lukácsovej hrúzovláde a tak s týmto svojim mlčaním jakoby prisviedčalo terajšej vláde a s ňou súhlasilo. Pýtame sa vás ale, či naozaj ste spokojní s terajším vladárením Tisza-Lukácsovským? Hej keby slobodní občania Hornouhorska mali príležitosť nad týmto slobodne hlasovať, istotne okrem židov a úradníkov nikto by dôveru nehlasoval terajšej vláde! Nuž a keď sa vec tak má, prečo občania svoju mienku v tomto ohľade na javo nedajú? Nič není ľahšie ako odpovedať na túto otázku. Zatiaľ na hornouhorských stranách proti židovsko-liberálnej strane bojovalo sa jedine pod zástavou kresťanskej ľudovej strany, zatiaľ aj v týchto krajoch bola silná opozícia, proti ktorej židovsko-liberálna strana nič vykonať nemohla. Keď ale diabol naviedol niekoľko zlomyseľných ľudí, aby pod vŕchou národno-socialdemokratickou kresťanských občanov odtrhli od našej kresťanskej ľudovej strany a prilákali do svojho bezbožného tábora, od toho času bohužiaľ, skoro vo všetkých hornouhorských volebných okresoch, kde sa im to podarilo, kresťanskí občania potrhali, medzi sebou rozvadení, nič neznamenajú, a mungovská strana pri voľbe natisla ta-

kých kandidátov, ktorí neboli po vôli ani národníarom, ani socialdemokratom a ešte tým menej kresťanom katolíkom! A len v tých okresoch slovenských, kde ľud slovenský nepodarilo sa otráviť a zhubiť s gebulou národno-socialdemokratickou, možno bolo poraziť mungovcov! A takýto okres je aj žabokrekský!

V tomto okrese kresťanskí voličia aj včul od prvého až do ostatného nachodia sa v jednom tábore a meno tohoto tábora je *kresťanská ľudová strana*. Táto jednota činí ich mocných a schopných k tomu, aby svoj protestujúci hlas zdvihli proti nezákonnitostiam mungovskej strany. A pokiaľ s Chynoranmi veľmi pohodlná je železničná premávka, pokiaľ železničné vlaky každý deň o 3. hodinách prichádzajú do Chynorán a odchádzajú večer okolo 8 hodine na tri strany, asice do Budapeštu, do Prievidze a do Trenčína, hľa táto príjemná príležitosť zavdala podnet k vydržiavaniu jedného ohromného veľkého ľudového shromaždenia v Chynoranoch.

Jaknáhle sa rozniesol chýr v nasej nitrianskej a susednej tekovskej a trenčianskej stolici, že ľud v Chynoranoch bude mať príležitosť protestovať proti terajšej hrúzovláde, zo všetkých strán ozýva sa: *no aj ja tam musím byť, čo by hromy bily.*

Nuž naši bratia a sestry v Chynoranoch milým spolurodákom našim z *novozámskeho, nitrianskeho, topočanskeho, žabokrekskeho, zlatomoravského, prievidzského, bánovského, trenčianskeho, illavského a frašťačského* okresu, krásnu a zriedkavú príležitosť zavdávajú, aby pod vedením víťečných veľmožov a krajinských vyslan-

cov zdvihli svoje protestujúce hlasy a mungovcom smele a zmužile privolávali: *Nechcem aby tito nad nami panovali*. Čím viac národa sejde sa v Chynoranoch, tým väčšiu významnosť bude mať naše shromaždenie. Hľa naši mungovci s tým sa vychvalujú, že Hornouhorsko úplne spokojné je a súhlasí s terajšou vládou! Je to pravda?

Terajšia mungovská vláda nezákonným spôsobom odhlasovala nové vojenské farchy a s tým odhlasovala aj to, že občania o mnoho väčšiu daň platíť budú! Občania, a vy ste s tým spokojní? Terajšia mungovská vláda odhlasovala nový volebný zákon, dľa ktorého za pár rokov na dedinách ani jeden roľník nebude mať volebného práva. Občania a roľníci a vy ste s tým spokojní? Krajinský vyslanec Désy obviňuje Lukácsa že **4 milióny osemstotisíc korún, ktoré patrily do štátnej kassy**, vpratať dal do mungovskej kassy a obrátil na mungovské voľby. A keď to Lukácsovi svedkami chce dokázať, vtedy hlavných svedkov alebo vypočúť nedajú alebo ich nechajú preč zutekať. Čo to znamená? Kto by to z vás trpel, keby vás kto tak obviňoval jako obviňujú Lukácsa? *Nuž či vy slobodní občania ste s tým spokojní, že prvý krajinský úradník a hodnostár shrýva sa pred svojimi žalobníkami?* Teda pýtame sa vás: **prečo sa bude vydržiavať to chynoranské veľké shromaždenie?** Preto, bo po iných krajoch Hornouhorska z výsudanych príčin ťažko je veľké shromaždenie vydržiavať, preto, bo kde tí veľmoži a krajinskí vyslancovia, ktorí v tak veľkom počte do Chynorán prídu, nesúčastnili by sa na shromaždení tam, naši spálovci ľahko ľud rozohnať a od protestovania odraziť by mohli žandárskymi bodákmi.

V Chynoranoch si to ale nedovolia, bo tam dľa najnovšieho ustálenie rečníť budú nasledujúci veľmožovia a bývalí ministri: *gróf Julius Andrassy, gróf Albert Apponyi, gróf Aladár Zichy a gróf Michal Károlyi*, Okrem týchto ku shromaždeniu prídu nasledujúci krajinskí vyslancovia spojených stránok opozície: pápežský praelát *Ján Molnár, Béla Mezössy, baron Geza Mansdorf, Georg Szmrecsányi, Štefan Haller, Aurél Förster, Štefan Zlinszky, Martin Lovászy, Ján Zelenyák, Karol Huszár, Koloman Brestjenszky, Karol Fernbach, Ján Bartos, Anton Beszkid*.

Dalej prídu ta: hlavný správca Kat. Lud, Jednoty dr. *Alexander Ernst, Julius Jánoky-Madosányi, Edmund Beniczky, Štefan Sipos, Ján Huber* a viacerí iní.

Kto vo svojich žilách nemá krv, lež kapusnicu, ten keď obrovské shromaždenie vydržiavať sa bude v Chynoranoch, nech kvačí doma, bojazlivých a studených poltrónov tam netreba; kto ale v žilách svojich bystrú krv kolovať cíti, v kom sa krv zbúri, kedykoľvek číta alebo čuje o mungovských huncútstvach, i z najďalších krajov, keď ináč nie aj peši bude pospiechať, aby sa poučil o krajinských záležitostiach a zmužile protestoval proti mungovským huncútstvám. Hor' sa teda bratia a sestry do Chynorán!

Čistota verejného života.

Napísal: Karol Huszár, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu šárvárskeho.

Keď ľudské pokolenie nachodilo sa ešte len vo veku detinstva, keď život spoločenský a hospodársky bol ešte len vo veľmi počiatočnom stave, keď zákony mravnosti cestou božského zvestovania vôbec neboly ešte známe, vtedy celý svet nachodil sa vo veľmi čudnom stave. Pokoienie ľudské slepým prostriedkom bojo jednotlivcov a dľa svedectva dejepisu *šialenci a lotri* hrúzovládu prevádzali nad millionami. Čím viacej ale vyvinovala sa vzdelanosť, čím viacej učili sa ľudia, čím vo väčších rozmeroch širila sa kresťanská mravouka, tým ľahší bol osud pospolitého ľudu, tým väčšia bola cena ľudského života a tým vyššej ceny dosiahol i malý človek. Miesto pásti, kata a sевôle, práva zákony a spravodlivosť začaly panovať nad národami. Lud vôbec a celého sveta národy hrozné obete donášaly, aby sa vyslobodily z otroctva a zpod moci tyranstva. Po slobode a samostatnosti túžia i najposlednejšie kmeny aziatské.

Sloboda však a samostatnosť len vtedy sú ľudu osožné a drahocenné, keď správa ľudu spočíva na mravnom a zákonnom základe, zvlášte ale keď tí, čo povolani sú ľud zákonne a špravedlive riadiť, so svereným na nich majetkom verne a statočne gazdujú. Ako v súkromnom obchode najpotrebnejšia vec je, aby všetci

zamestnanci, od prvého do posledného boli čistých rúk, *neklamali* a *nekradli*, zarovnak aj v obecnom dome, pri stoličnej správe a v ministerstvách najhlavnejšia vec je, aby ti, na ktorých sverujeme *majetok krajiny, štátnu pokladnicu*, miesto do svojho vaku nesiahali do štátnej vertheimky.

Udržania krajiny a blaženosti ľudskej spoločnosti základným stĺpom je *svätosť vlastného práva*. Túto zásadu všade bránia prísne zákony, bo keby bolo dovolené slobodne krad-

Sestry svätého otca pápeža idú z Vatikánu.

núť, rabovať, zbíjať, panamy páchať, vtedy by veľmi málo ľudí pracovalo. Najviacerí by kradli, zbíjali, vraždili miesto práce.

V živote moderného štátu milliony ľudu, nepodvratné a zákonmi zabezpečené právo majú k tomu, aby sa ohlásily pri správe ich osudu, aby dozorovali na šafarenie s verejným majetkom, v parlamente ale vyvolení zastupitelia ľudu vyrubujú dane a ustávajú, k čomu ich treba obrátiť.

V takej krajine, kde sú voličia statoční, väčšina parlamentu opravde a skutočne vyobra-

zuje vôľu ľudu, tam krajinský snem len také zákony vynáša, aké si ľud žiada a osožné sú všeobecne, zákonodarstvo spočíva na mravnom základe a tam statoční sú aj ministri. V takej krajine úplne čistý je verejný život. Preto aj radosť je v takej krajine bývať.

V takej krajine ale, v ktorej voličia seba samých lacnej predávajú ako hoväda, ktoré stoja v ich chlieve, tam do parlamentu dostanú sa panamisti, tam takrečený krajinský snem je shromaždenie švindlerov, ktorí hľadajú len na osov svojich vlastných vachkov a o krajinu zhola nič sa nestarajú, tam parlament je pelešou šliapatelov krajinských zákonov a tam v ministerstvách a vo verejných úradoch, s hrozne nesvedomitým oškodením obecnstva neraz prevádzajú hnusné špinavé gšefty. V takej nešťastnej krajine verejný život je nanajvyš nemravný.

Keď všetko to, čo sme vyš uvedli, porovnáme s *praksou*, neni ťažko uhádnuť, či u nás *verejný život je zhubený alebo čistý*.

Liberálna politika, liberálne noviny, liberálne zásady a náhľady takmer celú krajinu **ponorily do najhroznejšieho bahna nemravnosti**.

Vrchnosti nemajú auktority. Šliapanie zákonov je na dennom poriadku. Verejné slobody alebo svevolne zneužívajú alebo sú zhabané. Statočnosť, počestnosť, mravnosť sú predmetom posmechov, klamstvo, šalbiarstvo a nestydatosť ale skvejú sa v oslave. Správa verejných peňazí je nanajvyš nesvedomitá. Verejné úradníctvo po mnohých stranách dopúšťa sa straníctva a násilenstva. Dôvera v neodvislosť súdobníctva začína sa klátiť. Proti jednotlivým ministerstvám zdvihnuté sú hrozné obžaloby. Krajinské zákonodarstvo je zmrzečené. Veľká čiastka novín je podplatená. Pochop o mravnosti takmer zcela zaniká vo verejnej mienke. *Na celej čiarv verejného života nevídať iného ako hrozný mravný poklesok*.

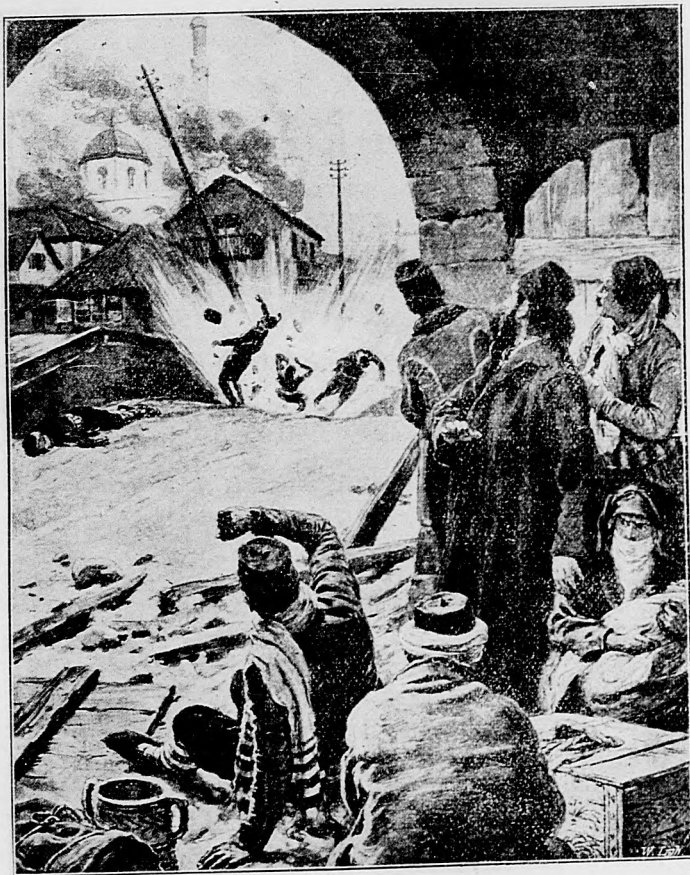
Nemravnosť začína sa chytať i samého ľudu a to je najhroznejšia choroba krajiny.

Keď chceme, aby sme nezhnili, keď chceme aby sme celkom nezpustli, musíme hľadať **vyviaznuť z tohoto močiara nemravnosti**.

Z tejto chytľavej choroby nemravnosti, z tohoto sveta verejného šalbiarstva a nestydatej pamany vede von iba jedna cesta a to je:

navrátenie sa ku mravom kresťanským. Darmo nám spomínajú verejné slobody, vojenské výhody a iné veci. Zhubenú krv nemožno vyliečiť trhaním zubov. Chorobu všestrannej nemravnosti len tak vyliečime, keď na celej čiare vrátíme sa ku kresťanskej mravnosti. Preto aj **celý náš verejný život očistíme od každého druhu nestatočnosti a nečestnosti.**

Medzi všetkými politickými stránkami jedine kresťanská ľudová strana od prvopočiatku s dôrazom žiadala a neustále na tom pracuje, aby krajinu vytiahla z hnojnice všeobecnej ne-

Bombardovanie pevniny Skutari.

mravnosti a aby to dosiahla, tednotlivci ako aj všetky spoločenské triedy znovu zrodiť sa majú v duchu kresťanskom a obrátiť ku zákonom Božim. **Cieľom očistenia verejného života, vykorenenia všeobecnej nestatočnosti a nečestnosti, každý statočný človek má sa prihlásiť ku kresťanskej ľudovej strane!**

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Georg Szmrecsányi v Skačanoch.

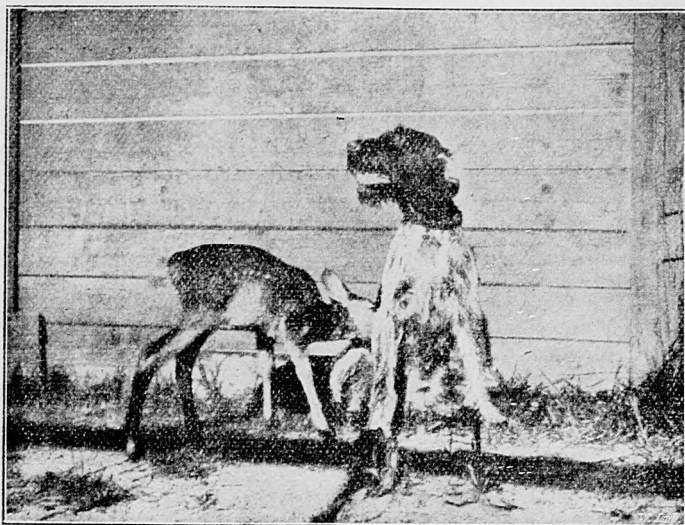
Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu žabokrekského Georg *Szmrecsányi*, pokračujúc v účtovaní 18. mája prišiel do Skačan. V sprievode jeho boli krajinský vyslanec Ján *Bartos* a budapešťanský pravotár Eliáš *Jojárt*. Obyvateľstvo obce obľúbeného ablegáta privítalo slávnostne a so všestranným oduševnením. Pred účtovaním bola sv. omša, ktorú slúžil miestny duchovný Jozef Kosztelný. Po sv. omši početné obyvatelstvo obce shromáždilo sa pred katolíckou školou, sem dostavil sa aj žabokreksky slúžny Bieliczky a s úradnou pachtavosťou vyslanec Szmrecsányimu chcel dať na vedomie, že slúžnovský úrad žabokreksky v známosť bere a dovoľuje vydržiavanie účtovanie. Vyslanec Szmrecsányi ale nato prísne poučil slúžneho Bielickeho, že slúžnovský úrad nemá práva v známosť vziať alebo nevziať, dovoliť alebo nedovoliť vydržiavanie účtovania, bo účtovania vydržiavať nie právom lež povinnosťou je každého krajinského vyslanca. Pred účtovaním krajinského vyslanca, v mene obyvatelstva vreľými slovami pozdravil titulárny kanonik a miestny farár Alois *Keletsényi*. Napachorený slúžny Bieliczky však ani toto nechcel dovoliť a až keď mu pod zelený klobúk naliali trochu rozumu, pristal na to, aby miestny pán farár v mene obyvatelstva privítal krajinského vyslanca. Georg Szmrecsányi potom za všestrannej hlbokaj pozornosti povedal jeho účtovnú reč. Dopodrobna spomenul všetky politické objavy, aké v posledných časoch opakovali sa v krajine, vyzdvihol zvláste panamy ministerpredsedu Lukácsa, ako gazduje s krajinskými peniazmi, ako ich vyhadzoval na mungovské voľby, aké mungovské gšefty robil ešte aj so soľou, spomenul nezákonnosti šialenca Tiszu a konečne predniesol pokračovanie spojených stránok opozície proti hrúzovláde, akú prevádzajú kompani Tisza a Lukács. Obecnstvo všetkému čo slyšalo prisviedčalo hlučnými výkrikami, držalo sa ale pri tom poriadne a pokojne.

Ako ale krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi spomenul meno Lukács a začal prednášať ohavné kúsky tohoto mungovského pohlavára, slúžny Bieliczky, ako keby ho had bol poštipal, poskočil, bežal pre žandárov a postavil

ich medzi ľud. Celé obecnstvo pohoršilo sa nad tým a jednotliví svojmu pohoršeniu výrazu dali hlasnými výkrikami. Vyslanec Szmrecsányi postál v jeho reči a slúžnemu povedal, že on nebude účtovať pod bajonettami, spolu ale upozornil ho, že celé obecnstvo je svedkom toho, ako on slúžny, namiesto toho, čo by mal na poriadok pozor dávať, i sám ľud búri. Zahanbený slúžny na to preč poslal žandárov a vyslanec Szmrecsányi za všestrannej oduševnenosti zakľúčil účtovanie. Za tým krajský vyslanec Ján *Bartos* pri všestranne hlasnom prisvedčovaní hovoril k ľudu, vyzval ho ku ďalšej oddanosti, vernosti a vytrvalosti ku svojmu vyslancovi a posvietil i na panamy, o Lukácsovi a o mungoch najnovšie odhalené.

Konečne ujal sa slova hlavnomestský pravotár Eliáš *Jójárt* a za všestrannej pozornosti v prvom rade ohrožoval sa proti pokračovaniu slúžneho, ktorým slovenský ľud poburuje proti maďarstvu. Slovenský ľud ale je natolko múdry že Bieliczkého nepovažuje za zastupiteľa maďarstva, lež toho systému, ktorému slúži a ktorého prívrženci nadovšetko radi lýžu lichvaciú soľ. Bieliczky na to odňal slovo *Jójártovi*, ten si toho ale nevšimol a pokračoval v jeho reči, ktorú aj pri hlučných ováciach zakľúčil. Ku koncu titulárny kanonik a farár Keletsényi krajskému vyslancovi Szmrecsányimu vreľými slovami ďakoval za účtovanie a v mene voličov vyslovil mu dôveru a nezklatnú oddanosť. Dokázalo sa, že kresťanská ľudová strana skalo pevne stojí v Skačanoch ako aj v celom žabokrekskom okrese. Darmo sa pachoria Szpál, Bieliczky, Balázsovics a všeliakí Griacs a Prikril-Škrabáci kresťanskej ľudovej strane ani tolko neurobia komár ľvovi.

Ponevác sa množia ponosy, že hlavný slúžny *Szpál* pre nič za nič cituje a pokutuje voličov kresťanskej ľudovej strany, dr. Eliáš *Jójárt* ako pravotár Katolíckej Ľudovej Jednoty i v tejto záležitosti vypočul citovaných a pokutovaných a pri tom ustálil, že len v samých Chynoranoch pre akúsik kortesskú pesničku 15 ľudácki voličia citovaní sú ku slúžnovskému úradu do Žabokrek. Dr. Eliáš *Jójárt* uspokojil prenasledovaných ľudí, že Kátolícka Ľudová Jednota zaujme sa za nich a rozhodne vystúpi proti každého druhu nezákonnitostiam, ba ku slúž-

Suka pleká srnku.

novském pojednávaní i zastupiteľa pošle ku obrane nespravodlivo preháňaných. Nuž nitrianska stoliba je veľká. Dozvieme sa ztadiť ešte viacej takých pekných vecí.

Mungovské odmeny.

Naša vláda nikdy nebola skúpa, kech chcela odmeniť zásluhy istých — neraz bezočivých — mungov. Lež ani mungovia nezameškali zaklopať na dvere ministrom a napomenúť ich: «hej excellenciašu, už si zabudol na moju službu? Ráč ma odmeniť.»

A vláda sa odmieňala. Padaly zlaté krížiky, rády, barónstvá, grófstva, zemanstvá, predikáty, s čím nasýtla sa ctibažnosť bezočivých mungov. Títo sa včul vypínajú ani rodení veľmožovia a hrdo hľadia na tých chudákov, ktorí nemôžu tak do vysoka hľadeť ako oni.

Turecki školski chlapei.

Človek sa dopytuje, aké zásluhy má ten alebo onen novopečený barón alebo gróf? Čo dobrého vykonal pre ľud, pre krajinu alebo pre jednotlivcov? A tu sa dozvie človek, že novopečený zeman a zlatým krížom vyznačený mungo nič iné nekonal, iba že sa podlyzoval Tiszovi a Lukácsovi alebo do kassy strany národnej práce na kortešáciu zaplatil pár tisíc zlatých.

Vláda však aj inak sa odsluhuje mungom, asíce s mastnými úradmi a hodnosťami. Veď u nás veľmi mnoho je krkavcov. Každý z nich chce čím istejšiu korisť. K vôli týmto nenasýteným krkavcom utvárajú u nás rôzne úrady, na ktoré ani potreby nemáme. Hja, Uhorsko je bohaté. Má z čoho udržať krdle krkavcov. Ach sú to za vtáci! Úrady sú preplnené a vláda predsa jednostajne množí počet úradníkov. Hej, veľa je takých mungov, ktorým nechce sa ani v dielni, ani v obchode ani na poli pracovať. Robota im smrdí, práca by ich zmorila a znevážila. Hľadajú ľahký chlieb. Bez práce a unovania. Pri voľbách vyznačia sa ako korteši. V krčmách a v kassínach vyblakujú, že sú neohrození vlastenci a obhájci krajiny. Zaujme sa za nich daktorý báčik, ktorý už má istý chlebič a chasníci dostanú sa do služby. Chudoba hluš sa na takých darebákoch. Zato sa tí pri voľbách odslúžia.

Toto sú ale chudáci. Tí nemúfa vodu, iba pri voľbách vypínajú sa v tóni žandárskych bajonettov. Nachodia sa ale mungovia, ktorí majú dva-tri úrady a nenie im dosť, lež bažia po lepšom. Aknáhle ukáže sa daaká zlatá rybyčka, už oni vyhadzujú siete na ňu. Hja, bezočivému je Uhorsko mliekom a mädom tečúci Kanaan. Skromný tu zle pochodí. Mungovia znajú spôsob, ako si možno dôchodok zväčšiť. Najmä včul je pre nich žatva. Tisza a Lukács vládnu so všetkým. Robia čo chcú. Opozície neni, čo by ich kontrolovala. A mungovia použijú tieto zlaté časy. Ako sprisahani obstáli Tiszu a Lukácsa. Prisahajú im vernosť. Stískajú revolvere. keď sa blížia opoziční poslanci. Oslavujú ich na bankettoch a vyslovujú im dôveru na stoličných shromaždeniach.

Či sú to neni zásluhy? Či sa vláda nemá odsluhovať, keď vidí túto otrockú oddanos? Odmení sa hladnému stádu krkavcov, veď to Tiszu a Lukácsa haliera nestojí. Veď my to zapla-

tíme. Včul veru také časy žijeme, že slnko usmieva sa len na mungov. Iný sa neuplatní. Nepočetné príklady dokazujú, že pod Tiszovým režimom opozičiarov prenasledujú. Nielen poslancov, lež hoc koho. Preto je už svrchovaný čas, aby sme sa čím skôr oslobodili zpod jarma mungovskej hrúzovlády.

Opozičiarom byť v tunajších časoch, je úloha ťažká a nebezpečná, Ver' na opozičiara nepadá taká rosa, aká na istých mungov. Hla, tam je Vadász (Weinberger) Lipót. Či sa mu kedy snivalo o tom, že bude z neho štátny sekretár? Nuž a vo Viedni vymenovali ho, bo on bol Tiszov kandidát.

Aké zásluhy má Vadász Lipót, veď svet posial len to vedel o ňom, že je žid a že sa volal Weinberger. Iných zásluh nemal, iba že bol referentom Tiszových sprísnených snemových pravidiel. Neni to dosť, aby pán Vadász Lipót stal sa štátnym sekretárom pravosudia? To nech neuráža nikoho, že je Vadász židák a že jeho meno predtým bolo Weinberger. Tisza povedal, že pri tomto vymenovaní nevedol ho náboženský ohľad. My mu to však neveríme, bo on s Vadászovým vymenovaním chcel si nakloniť židov a Vadászovi chcel sa odmeniť za jeho mungovské zásluhy.

Tam je Peter Ertsey. O tomto mungovi len tolko vieme, že pochodí z biharskej, kde je Tisza pánom a že v lani dňa 4. júna strelil revolverom na Tiszovho útočníka Juliusa Kovácsa. Iných zásluh Ertsey nemá. Len že pred Tiszom má to ohromnú cenu. Preto Ertseyho vymenujú za správcu rábskej továrne na zbraň. Bárs tá fabrika jestuje ešte len na papieri, už má správcov. A to troch mungov. Je medzi nimi aj Karol Németh. Tento mungovskému snemu referoval o Tiszovom volebnom práve a za to jedon robotník napľul mu do očí. Škvrnu tú zmyje z neho Tisza, keď ho vsadí do výnosného úradu.

Každý šikovný mungo obdrží akú-takú odmenu. Géza Kubinyi uspokojí sa s gemerským főišpánstvom. Je to starodávny stĺp Tiszovskej dýnastie. Že je súci za főišpána, dokázal to v dobe drabantov, bo i on bol drabantským komissarom. Nuž a Eugen Balogh ako ostal ministrom pravosudia? A Béla Jankovich ministrom výučby? A všetci tí mungovia, na kto-

rých padla Tiszová rosička, ako prišli ku hodnostiam a vyznačeniam? Jedno je isté, že zásluh nemali. Tisza ich chcel odmeniť a vo Viedni bohužiaľ ešte vždy stáva sa všetko čo chcú Tisza a Lukács. A tak to ide deň po deň. Každý mungo hľadá, aby čím skôr obdržal odmenu, zakiaľ ešte Tisza leje zlatú rosičku na nich. Mungovia medzi jedním dostali apetit. A to my zaplatíme. Tisza z našich vačkov hádže mungom odmeny a financminister s tým nás teší, že tohoročí krajinský rozpočet skončí sa s deficitom. Uveríme mu to. Prečo ale krmia tolko pažravých krkavcov? Ten deficit nech zo svojho vyplatia tí, čo ho zapríčinili. Lukács a Tisza platte za brindzu!

Fatranský.

«Národná práca» mungov vo Félegyháza.

Dejepisec, ktorý naznačí panovanie a vladarenie Štefana Tiszu a Ladislava Lukácsa, s bôlnym srdcom písať bude o tých dvoch nekorunovaných kráľoch Uhorska, že nikdy nepanovala taká korrupcia, nikdy natoľko neupadly mravy a nikdy nebolo tolko panamistov, ako za ich časov. Dielo svoje tí dvaja hlavní mungovia začali s krajinskými voľbami. To bola žatva pre dušokupcov. Peňazí bolo dosť, veď brali aj z našich daňových. Ani korteši, ani volební predsedovia nechýbovali. Tridsať miliónov korún potrebovala vláda, aby sohnala svoju väčšinu. Skoro na každom mungovskom mandáte je bárskolko špiny a predsa neraz počuli sme od Tiszu a od Lukácsa tie chvály, že vraj krajina v mungovcoch skladala dôveru, preto obdržali pri voľbách väčšinu. Hej, keby tie mungovské mandáty hovoriť vedely! Keby sa osvedčili všetci tí páni, ktorí mungom pomohli ku víťazstvu? Bolo by bahna a smradu! Nuž ale, ktorý mungo je natoľko citlivý, že by neprijal špinavý mandát? V Uhorsku je to taká maličkosť, že si ju nevšimnú ani páni v Nacionálnom kassíne. Huncutstvá a zbojstvá prevádzali vždy istí páni pri voľbách, no a prevádzali budú ich aj napozatým. Lež to čo mungovia v meste Félegyháza páchali, prevyšuje skutky illavských odsúdencov.

Čo sa stalo?

Félegyháza od dávna posielala do snemu za svojho ablegáta Ludvika Holló, ako tamojšieho rodáka. Zná ho každý občan, ako muža čistého charakteru a silného opozičného presvedčenia. Holló má aj svoje noviny, ktoré najtuhšie útočia na vládu, preto Lukács zakázal ich predávať na železničných nádražiach.

Pred poslednými voľbami vydala vláda rozkaz, že Holló nesmie obdržať mandát. Čo by sa čo robilo, musí buchnúť. I postavili mu protikandidáta v osobe Kazyho, ministerského tajomníka. Vláda strovila ohromné peniaze. Mali hody korteši a oplani, ktorí sa dali predať. Kazymu to však nespomohlo. Buchnul. A to nenie maličkosť, keď taký veľký mungo padne. Vládu to namrzelo, i nariadila, aby félegyházske mungovia proti Hollóvi zadali petíciu. «Keď len treba, pomysleli si hlavnejší mungovia, pojde to, aspoň prideme k peniazom.»

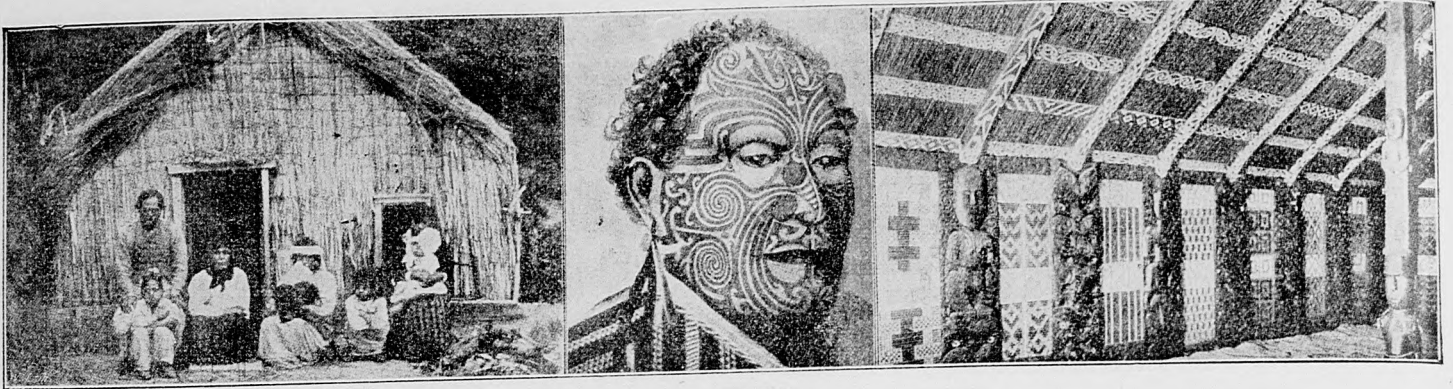
Na akom základe napadnúť ale Hollóvan mandát, keď sa vedelo, že Holló spravедливou cestou bol vyvolený? To mungov netrápilo. Pošli do Pešte ku mungom na poradu. Tam im povedali:

— Najdite falošných svedkov. Sľubte im peniaze. Keby však daktorý zo svedkov obával sa o svoj chlieb, povedzte mu, že ho vláda vsadí do služby.

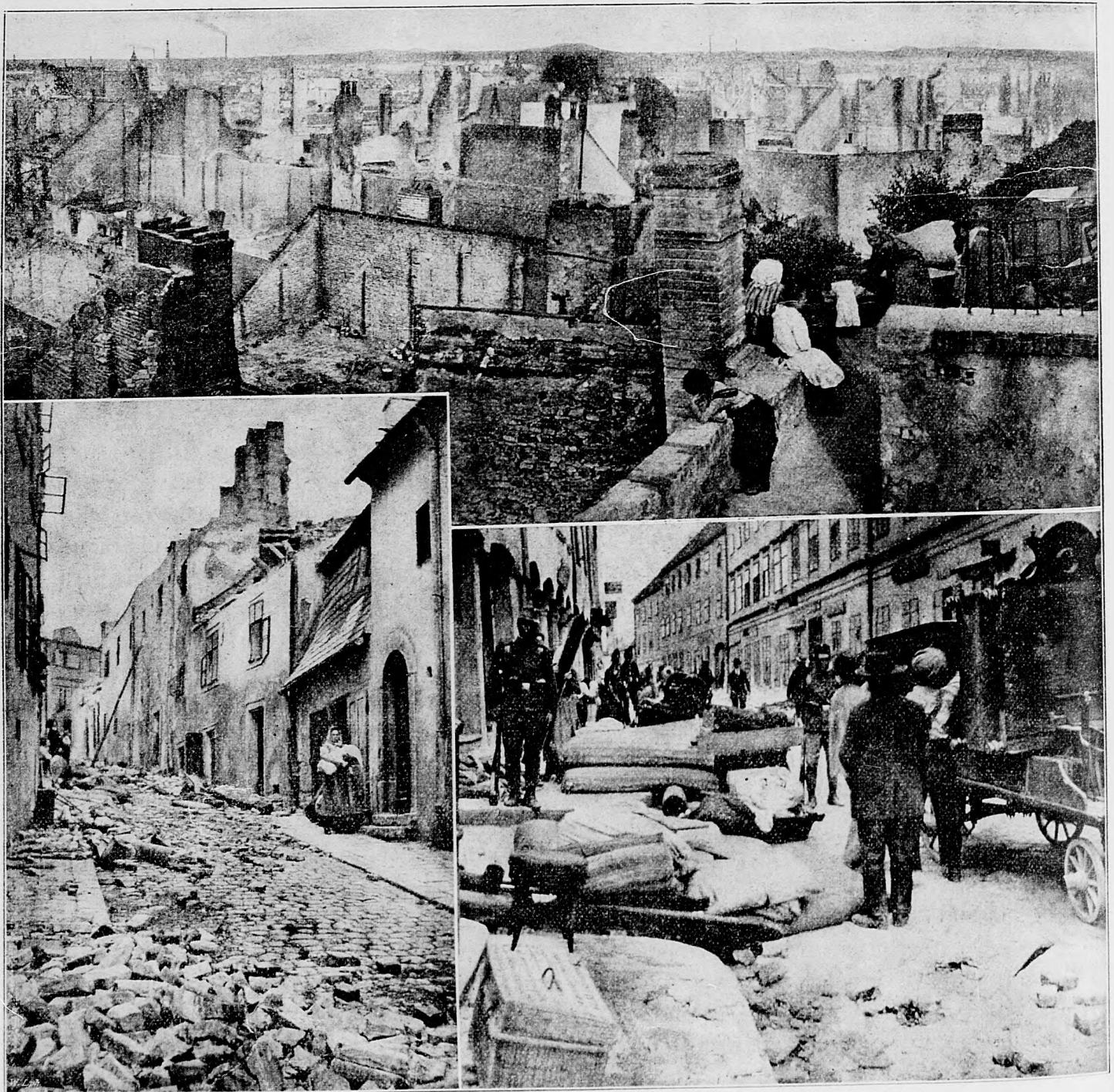
I začala sa polovačka na falošných svedkov. Istý Weis, Sveitzer a Varga chytili sa na to, že oni najdú ľudí, ktorí svedčiť budú, že Holló vo svojom príbytku napájala a podplácala voličov, bo vraj aj oni dostali od neho tolko a tolko.

Náhončí vlády našli asi šiestych falošných svedkov. Týchto vo Félegyházskom mungovskom kassíne najprv napájali a traktovali. Potom im sľúbili peniaze. Keď kontrakt bol hotový, pratali ich ku verejnému notárovi, kde pod cudzým menom a pod prísahou svedčili, že ich Holló na svojom byte podplatil a napájala.

Mungovia zadali petíciu. Kuria nariadila vyšetrovanie a vtedy vyšlo na javo, že dáta petície sú falošné. Petíciu Kúria odmietla a proti falošným svedkom zakročil trestný súd. Dňa 15. a 16. mája pojednávala kečkemétska súdobná stolica o záležitosti félegyházskej petície. Obžalovaní priznali sa, že áno, pod falošným menom prisahali a s tým sa bránili, že ich k

Z austrálskych ostrovov. 1. Roľnícka rodina. 2. Ponlavár. 2. Byt z vnútra kmenu Maori.

Ghetto, židovská štvrť v Prešporku po požiari.

Obraz maliara Szoldatics.

Matko premilá oroduj za nás!

tomu namlúvili Weis, Sveitzer a Varga, ubezpečiac ich, že sa im nič nestane, ba jestli Kúria Hollóv mandát za neplatný vyhlási, že dostanú dobrú odmenu.

Trestná súdna stolica na obžalobnú reč kráľ. fískusa dra Alexandra Gyalokayho odsúdila všetkých vinníkov.

Premýšľajme nad týmto hrozným pádom. Jak hlboko upadli u nás mravy, keď vláda ku krivej prísaha skupuje ľudí a keď odmeny dáva tým oplanom, ktorí chytajú falošných svedkov? Bo veď Weis, Sveitzer a Varga sľúbené mali výnosné úrady. Čo je to za krajinu, kde sa aj takéto veci stávajú a to na rozkaz vlády? Nie nie dost mungom, že klamú, kradnú a zbíjajú pri voľbách, lež najímajú ešte aj falošných svedkov, aby s ich krivoprišahou mandátu pozbavili muža, ktorý je im nepriležitý, bo má smelosti vládu napádať. Krivá prísaha patrí medzi tie najošklivejšie hriechy, ktoré aj zákon trestá. A hľa, vláda platí tým, ktorí na jej rozkaz falošne svedčia.

Hľa jeden príklad z národnej práce mungov. A koľko takýchto vedeli by sme uverejniť! A naši mungovia predsa pozastavia sa nad tým, keď nás cudzozemsko za bakoňských živáňov drží. Kde sme my od osvety? Tma, hrozná tma rozprestiera sa po Uhorsku!

Záhorský.

Lukács na pramieri.

V utorok 27. mája pred súdom budapeštianskym začalo sa druhé pojednávanie v záležitosti Désy-Lukácsovej. Georg Baloghy predseda hlavného pojednávania presne o 9. hodine zahájil pojednávanie. Vedľa neho sedeli votanti sudcovia Mikuláš Kállay a Eugen Langer. Obžalobu proti Désymu v mene hlavného kráľovského fískalátu zastupoval Barabáš Selley, obžalovaného zastupujú: Vilhelm Vázsonyi, Mikuláš Zboray a barón Emil Horváth. Predseda najprv predvolal obžalovaného Désyho, ktorý udal že má 51 rokov, narodil sa v Nagyölves, vládze majetkom, je štátny tajomník na odpočinku a krajinský vyslanec, Za tým predseda konštatoval prítomnosť predvolaných svedkov.

Ladislav Lukács nedostavil sa k hlavnému pojednávaniu. Za jeho príkladom k pojednáva-

niu nedostavili sa predvolaní svedkovia: gróf Imrich Károlyi, barón Peter Herczog, štátny sekretár Iván Ottlik, Paulová Elek a štátny sekretár Jozef Stettina. Všetci títo predvolaní svedkovia mali svedčiť proti Lukácsovi a ako sám Lukács aj oni len zo strachu neprišli ku hlavnému pojednávaniu.

Sudca Kállay prečítal za tým hlavnú obžalobu proti Désymu.

Désy opakoval a držal sa pevne všetkého čo povedal a písal proti Lukácsovi, v krátkosti a ostrým hlasom opakoval:

— Ladislav Lukács je najväčší panamista Europy.

Konečne osvedčil sa Désy, že všetky proti Lukácsovi zdvihnuté obžaloby vstave je svedkami a dokumentami dokázať.

Na obžalobu hlavného fískalátu v dlhej reči odpovedal Désyho obranca Vilhelm Vázsonyi. Z jeho obrannej reči vytrhneme len nasledujúce vety:

«Z vlasteneckého oduševnenia a z horúcej lásky žiadna banka sveta nevyhodí, nedaruje štyri milliony osemstotisíc korún. — V starom svete rímske matróny ich klenoty obetovaly na oltár vtasti, takúto vlasteneckú obetivosť nemožno očakávať od terajších bankárov. — Smluva o soli bola taká dobrá, že s osohom z nej pochádzajúcim aj dvaja môžu byť spokojní. — Malého kancelistu v ministerstve keď ako podplatenie prijme dvadsať korún, hodia do áreštu — slobodno je prijať milliony?»

Vázsonyi dopodrobna dokázal všetky obžaloby. Hlavné pojednávanie potrvá cez viacej dní. Lukács nedostavil sa dobrovolne pred súd. Predseda hlavného pojednávania Baloghy mal ho ta dať dovieš detektívmi.

Štátny sekretár Weinberger nebude ablegátom.

Lipót Weinberger (Vadász) keď ho vymenovali za mungovského štátneho sekretára, v okrese Nyirbátor, ktorý dotiaľ zastupoval, mal sa podrobiť novej voľbe. Bol už aj v jeho okrese, naľakal sa ale a odstúpil s tým osvedčením, že nepríme mandát toho okresu. Videl že jeho predošli voličia už sa dost najedli tej mungovčiny a nechcejú ho. Mungovci vôbec málo štastia majú pri voľbách. Prepadol im štátny se-

kretár Benedek, prepadol im minister Telesky a včul bez mandátu ostane i politický štátny sekretár pravosudia Weinberger. Je to ozaj smutný Vadász.

Z Tiszového parlamentu.

Mungovská spoločnosť po kratšom odpočinku 26. mája vydržovala poradu v parlamente. Mungovskí ministri predostreli porade celú kopu zákonných návrhov, ktoré nikdy nebudú do života uvedené. Pod celou poradou dvaja oficiéri Tiszových drábov so šablami a kopa obecných drábov s revolvermi dávali pozor na mungov. Tak vyzerá ten mungovský parlament, v ktorom od práce umorení mungovci v strachu pred Lukácsovou pravotou, zasadnutia odročili do 2. júna.

Z CUDZOZEMSKA.

Svatba v Berlíne. Jediná dcéra nemeckého cisára menom Viktoria Lujza v sobotu 24. mája popoludní v cisarskom kaštieli v Berlíne mala sobáš s Ernestom Augustom kniežatom Cumberlandským. Pri sobáši prítomný bol ruský cár ako aj angický kráľ.

Stav vecí na Balkáne není uspokojujúci. Srbsko mobilizuje proti Bulharom. Bulharsko svoje čaty už postavilo proti Grékom a Srbom. Černohorsko stále agituje v Albánii. Medzi balkánskymi spojencami vypukla teda rvačka, do ktorej konečne pomiešajú sa europejské mocnosti.

B E S E D N I C A.

Tri ruže.

Viničková plakala žalostne, keď jej pochovali manžela, usilovného a zámožného hospodára. Ale že bola múdra (len škoda, že bola chorľavá), hladala útechu v modlitbe a — našla ju.

Teraz všetku starosť venovala výchove svojich detí, a Otec nebeský jej žehnal, bo zvlášte dievčatká robily znamenité pokroky nielen v učení ale i v mravoch.

Keď raz Viničková z domu odišla, aby kúpila potrebné veci pre domácnosť, dievčatka odskočily do blízkej hory natrhať jahôd, žeby sa nimi matke svojej zavdačiť mohli. Čas bol krásny; v poli bolo počuť prepelieu a v zahradách a lesoch rozliehal sa ľúbezný spev vtáctva. Dievčatká postály, za chvíľku načúvaly

milých spevcoov. Tu zrazu všetko utíchlo a jakási nespokojnosť zmocnila sa dievčat, že jako naplašené srnky obzeraly sa zo strany na stranu. Skôr jako by sa boly vzpamätaly, stála pred nimi vila, s vlasmi až k zemi dlhými, v bledo-zelenkavých šatoch, zlatými kvetinami a drahokameňami ozdobených. V očiach leskly sa jej slzy ako diamanty.

— Pán Boh s vami, moje dietky — povedala milým hlasom — nebojte sa, neublížim vám, ba žiadam sama od vás pomoci.

A takto vrviac ukázala im svoje biele rameno, v ktorom zabodnutý bol trň, ktorý jej spôsobil veľkú bolášt.

Dievčatká, nečakajúc na ďalšie vyzvanie, ako mohly a rozumely, pomohly vile. Vytiahly opatrne trň, vytískaly z rany vystupujúcu krv, jedna zaskočila k vode a namočila v nej šatku a obviazala ňou ranené miesto.

— Vy ste dobré dietky — povedala vila — a zsluhujete odmenu. Prv ale ako by ste ju dostaly, odpovedajte úprimne na moje otázky:

— Modlievate sa ráno a večer?

— Áno, modlieme sa — odpovedaly spoločne razom.

— Chodievate každú nedeľu do kostola?

— Áno, chodievame.

— Poslúchate svoju matku?

— Boh nám to prikázal a my zachovávame jeho prikazy — odpovedalo mladšie dievča, staršie ale mlčalo.

— Verím vám, milé dietky — hovorila vila — že povedáte pravdu; poďte teda so mnou.

Svit dlhých vlasov otočila každej okolo ruky a rozkázuc im, aby sa pevne držaly, vyletela s nimi do povetria. Dievčatka od strachu triasly sa na tej neobyčajnej ceste. ale potom už volnejšie oddychonaly, keď vila s nimi k zemi sostupovala. O malú chvíľu postavila sa na strmej skale, ktorá v tom okamihu premenila sa v nádherný palác.

— Pane Ježišu Kriste, sme v raji? — zvolaly dievčatká v udivení.

— Nie, moje drahé, vy ste u mňa — odpovedala pekná vila, usmievajúc sa: «Vítam vás a ponevác po tak dlhej ceste, ktorú sme prekonali, potrebujete odpočinku a občerstvenia, teda vojdite do paláca; tam najdete všetko, čo potrebujete.

Dievčatka poslúchly a v prekrásnej dvorane videly krytý stôl, na ktorom nachodily sa všeliaké lahôdky; jedly teda a pily po chuti a keď sa náležite posilnily, vošly do veľkej zahrady, kde bolo veľa krásnych kvetov, a malých vtáčkov, ktorí prespevujúc, poletovaly okolo ich hlav.

Dievčatka v tejto rozkoši rozpomenuly sa aj na svoju matku a na jej strach, ktorý asi pocítila, keď ich doma nenašla. A bárs by sa rady boly pobavily, peknú vilu predsa prosily, aby ich zase do ich domu doviedla, k čomu táto ochotne pristala.

— Prvej ale — hovorila im, dám vám slúbenú odmenu, za službu, ktorú ste mi preukázaly.

A voviedla ich do malej striebornej svetlice. Tam na mramorovom stolíku ležaly tri ruže: červená, zelená a biela. Pri ružách bol zvonček a malý koľovrátok s prasičkou zo slonovej kosti.

— Milé dietky — povedala pekná vila, ukazujúc na ruže — To sú veci, ktoré majú zázračnú moc. Prvá dáva *krásu*, druhá *bohatstvo* a tretia *dobrotu srdca*. Vezmite si každá, ktorú chcete, staršia z vás nech si bere prvá.

Staršie dievča Maria, pristúpilo ku stolíku, slušne sa poklonilo a rieklo:

— Ja by som rada bola krásnou, bo som vždy počula, že krása prináša šťastie a vážnosť; prosím vás ráčte mi dať červenú ružu.

Vila smutne pozrela na Mariu, vzala ružu a vpratala jej ju do vlasov, hovoriac:

— Buď krásnou, ako táto ruža, ktorú ti tu dávam a od tohoto dňa prijmi jej meno: menuj sa Ružanou.

Ružana objala vilu a radujúc sa, odstúpila.

Mladšia sestra pohľadom plným žiadostivosti hneď na to zvolala:

— Ja nechcem byť bohatou, prosím teda za tú bielu ružu?

— Teda zelenú ružu nechcete?

A vtom staršia sestra povedala:

— Keď som už pekná, nech budem i bohatá!

Vila vzdychla a zelenú ružu vplietajúc do vlasov staršej sestry Marie, hovorila:

— Farba zelená je farba kráľovská a peniaze vraj svetom vládnu. Ku tvojmu menu dostaneš ešte druhé meno a od dnešného dňa budeš sa volať Ružana-Zelénia! Budeš bohatou, ale daj Boh, abys bola i šťastnou; *kto nevie bohatstvo múdre užívať, tomu nič nepomôže*. Tu vezmi si zvonček, ktorý tiež tebe prináleží. Ak budeš dakedy potrebovať moju pomoc, teda len zacengaj.

A tebe, dieťa milé — hovorila Vila milým hlasom, láskave sa usmievajúc k dievčatu Katuske — neostalo ničoho na výber, ty uspokojíš sa musíš s ružou bielou. Budúcnosť ti ale ukáže, že podiel tvoj nemá menšej ceny. Prijmi ho vďačne a ďakuj Bohu. Meno tvoje nech je Belana. Buď vždy dobrou, o ostatné nemaj starosti. A do vlasov mladšej sestry vplietla bielu ružu a podávajúc jej kolovrátok, povedala: tento fa upomína, že práca je matkou všetkých čností a základom blaha vzdajšieho. Buď šťastnou!

Po týchto slovách sľahla zlatým prútkom nad hlavami dievčat, ktoré hneď upadly do hlbokého spánku. Keď sa prebudily, boly na prahu matkyného domu. Boly by všetko za púhy sen považovaly, keby nebolo ruží, zvončeka a kolovrátku.

I rozpovedaly svojej matke čo sa im prihodilo a táto ďakovala Bohu, že jej deti tak obdarovať ráčil.

(Dokončenie nasleduje.)

Kreštania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Mladíci gymnazialných škôl, ktorí zamýšľajú uchádzať sa o prijatie do ostrihomského kňazského seminára, v tomže ústave majú sa dať zapísať 30. júna a sebou doniesť nasledujúce písma: 1. Školské vysvedčenie posledného roka. 2. Krstný list. 3. Vysvedčenie sviatosti birmovania. 4. Sobášny list rodičov. 5. Odporúčanie patričného farára alebo katechetu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 15. mája prítomný bol na zkúške náboženstva žiakov matúrku skladojúcich a z tejto príležitosti svoje uznanie vyslovil profesorovi náboženstva, praemonštratskému kňazovi dr. Ludvikovi Kováčsovi. 16. mája za kňaza vysvätil Arnolda Bakajsa a IV-ročným bohoslovcem udelil menšie rady a tonzúru. 17. mája v sprievode biskupského obradníka Alexandra Heszke, cieľom udeľovania sviatosti birmovania odcestoval do zemplénskej stolice, kde v obci Legenyemihály slávnostne privítali ho slúžnovci, okresní dekáni a veľký počet veriacich. 17. a 18. mája osvietený pán biskup sviatosť birmovania udeľoval v obciach Baranes a Töketerebes, kde veriaci prijali ho s banderiumom. Kanonický rád praemonštratských kňazov cez svätodušné sviatky vydržoval poradu takrečenú kapitulu, z ktorej príležitosti praelát rádu Melchior Takács oznámil, že v Budapešti postaví kláštor s kostolom a gymnázium, spolu ale s tým cieľom, aby členovia rádu na žiadosť najdostojnejšieho pána kňežaprimasa spravovali aj faru. Processie Božieho Tela i v tomto roku odbavili s veľkolepou slávnosťou za prítomnosti všetkých katolíckych spolkov pod zastavami a prepočetného obecnstva. — Farársku zkúšku 15. mája s dobrým úspechom zložili administrátori: Jozef Kennedy z Hernádesány, Viktor Szalai z Nagyladna a Karol Grund zo Zemplénszinna; kapláni: Ján Kocsis zo Szikszó a Michal Hreha z Mezölaborca.

Chýry zo Sária. Prešov: Konečne splní sa dávna túžba mesta Tunajšiu nemocnicu prevezme štát a na priestore 6000 štvorcových siah postaví dá novú nemocnicu so 150 izbami pre nemocných. Nová nemocnica bude stáť 800 tisíc korún a k tomuto obnosu dá stolica 200 tisíc, štát 400 tisíc a mesto 200 tisíc korún. V tunajšom luteránskom kostole 13. mája kostolník zabudol sviečky zahasť, následkom čoho plameňom chytil sa oltár a z tej príležitosti zhorel obraz šacovaný na 75 tisíc korún. Požiaru padlo v obeť aj náradie modlitebne a organ assekurovaný na 12 tisíc korún, — Adalbert Wick, radca biskupskej stolice a profesor náboženstva vydal poučnú knižočku, v ktorej podvracia nápady, ktorými nepriatelia kresťanstva jednotajne urážajú katolíkov. Vojaci, ktorí cez žatvu na pomoci chcú byť svojim rodičom, oznámil to majú na raporte a z takej dôležitej príčiny na 3 týždne pustení majú byť domov. V Segedíne vrchnosť vyniesla uzavrtenie, dľa ktorého mládencom do 15. roku zakázané je

fajčiť a do krčiem chodí a pít liehové nápoje. Podobný zákaz vyneseny by mal byť po všetkých obciach a mestách krajiny. — *Szentmihályfalva*: Na tunajšiu uprázdnenú faru osvietený pán biskup za administrátora vymenoval Vilhelma Mikó, kaplána z Tótsoóváru.

Chýry zo Spiša. V Levoči ušiel jeden z internovaných tureckých obecných vojakov, chytili ho ale v Tvarošnej. — Kézmarok 17. a 18. mája mal veľmi slávne dni. 17-ho popoludní dorazil ta náš osvietený pán biskup a na druhý deň udeľoval sviatosť birmovania. Prijali ho s veľkou slávnosťou, 17-ho večer v Katolíckom Kruhu bola poučná prednáška. Naše podtatranské kúpele cez minulé zimu mali 1957 hostí; z Uhorska bolo 1688, z Rakúska 128 a z Nemecka 140. V Starých Smokovciach počet zimných hostí obnášal 659, v Tatranskej Lomnici 414, v Tátraszélplakn 640, v Matlárházi 56 a v Nových Smokovciach 188. Čarokrásne Tatry na Turice navštívilo 82 osôb z Nemecka.

Pamiatka bitky pri Asperne. Z Lučenca oznamujú, že tam ležiaci 25. peší pluk a 16. delostrelecký pluk minule zasvätili výročitý deň bitky pri Asperne.

Staroveký poklad. Z Berlína oznamujú, že v susednej obci Eberwalde počas poľných prác našli poltrefa kila vážiace zlaté predmety. Cenné umelecky prevedené veci pochádzajú z doby Föničanov zo 6. a 8. stoletia pred Kristom. Dosiaľ vykopali 78 predmetov.

Žila stojeden rok. Vo Vrbovom (st. nitrianska) zomrela žena Deborah Blum v 101 roku veku svojho. V celom svojom živote nebola chorá a do poslednej chvíle tešila sa dobrému zdraviu. Oplakáva ju 7. detí veľa vnukov a pravnukov.

Krveprelievanie ruského vojaka. V Kieve pionir Malnikov na ulici stretol sa s jedným strážmajstrom a zastrelil ho. Potom šiel na byt svojho kapitána, ktorého bodákom nebezpečne poranil. Keď z Kapitánovho bytu vybehol na ulicu, dvaja policajti chceli ho chytiť ale ich zastrelil. Potom vbehol do svojej izby, do ktorej vchod zatarasil a strielal na vojakov, ktorí chceli vníť k nemu, medzičím jedného vojaka a jedného policajta nebezpečne poranil. Konečne sa jednomu policajtovi podarilo vníť do izby a zdivilého pionira zabíť.

Predal telegrafické stĺpy. Do bavorskej obce Münchenbach ktorýsi deň prišiel jedon pán a vyhlásil, že ho bavorská obchodná správa vyslala tým cieľom, aby na okolí všetky telegrafické stĺpy predal na lici-

tácii, pretože staré stĺpy novými budú zamenené. Z dediny a z okolitých dedín mnohí gazdovia prišli na «licitáciu», na ktorej celú cenu kúpených stĺpov vopred bolo treba zaplatiť. Po licitácii neznámy «pán» s peniazmi ušiel a Münchernbachčania len pozde zvedeli, že ich prefikaný závratník ošudil.

Turecký obed. Koho by okolnosti prinútili použiť tureckého pohostinstva, ten by si zaiste nepochutnal. Predstavte si: sluha vám servíruje polievku. Ponoríte do nej lyžicu. Myslíte, že je to polievka z mlieka a poriadne vnoríte lyžicu do úst. Ale beda prebeda! Zbadáte hneď, že je to cesnáková polievka. Cesnak je rozmačkaný v mlieku. Potom príde rad na rozličné v oleji pečené ryby, ďalej na sušené ryby s octom, olejom a petržlenom. Na tureckom jedálnom lístku sú neprestajne ryby každej veľkosti a každého druhu. Ryby sú hlavným pokrmom Turkov. Na stole sú vždy olivy a cibule. Oliva je v istom smysle národným pokrmom. Rastie všade, kam sa podívate a každý si jej môže natrhať. Nasledujúcim jedlom obeda sú vnútorosti barana. Srdce, pľúca a ľadviny sú rozkrájané a na ražni opekané. To je ich najväčšia lahôdka. Pri každom kúsku tohoto jedla myslí Turek na Boha. Tento pokrm na uliciach všade dostaf. Predávajú ho pouliční obchodníci, je pravda, že nebárs v čistej úprave. Nasledujúcim jedlom obeda je mäso z jahniatka so zemiakmi a rajčinovou omáčkou. Neni to síce zlé, ale Neturkovi nechutná opravdová rýžová hora, do ktorej sú pozapichovaní všelijakí malí vtáčkovia, čo práve nevypadá vábive. Zatým si Turek pochutná na šaláte, ktorý sa skveje všetkými farbami: zelenou, červenou, čiernou, bielou, žltou. Konečne ešte donesú na stôl kura s makaronmi a sladký pokrm zo syrupu, mandlí a gelatíny, ovocie, zavárené, čiernu kávu, cigarety. Toto je obed bohatého Turka.

Po požiari v Prešporku. Počas veľkého požiaru zmizol robotník Franc Barcik, ktorého mrtvolu policajti v stredu našli na jednom byte domu č. 9. v Miklósulici. Barcika už v sobotu hľadali, ale známí mysleli, že len zmizol a teraz ho našli — mrtvého.

Zmizol drevokupec. V Budapešti zbankrottoval drevokupec Jakub Greiner a zmizol z hlavného mesta. Greinera, ktorý oškodil banky asi o 2 milióny korún, polícia z nariadenia vyšetrojúceho sudca kurentuje. — Greiner pochodí z Turca.

Teraz prichádza nešťestie

ale nelamentuje, lež viuzi je v podobnom páde zkušenosť iných. Nemaľ úžitok môže doniesť našim čitateľom nasledujúci dopis, ktorý napísal Jeho Excelencia Leon baron Freytagh — Loringhoven, zemský radca Veselského rytierstva a cis ruský skutočný štátny rada v Arnsburgu. Kommandantenstrasse 5 ostrov ōsel gubernia Livland. — Dopis znie takto: «Za svoju povinnosť to pokládám v oči svojích bližných tento výborný Fellerov «Elsafluid» kde len môžem odporučiť. Svoje ho priateľa, bývalého spolužiaka a terajšieho lekára v Petrohradu som upozornil na tento výborný prostriedok a podarilo sa mi ešte aj iného petrohradského lekára, ktorý je majiteľom veľkých bahnových kúpeľov, oslobodiť Fellerovým «Elsafluidem» od silnej lánke v pleciah, ktorému už ani jeho vlastné prostriedky neučinkovali. Aj jedem lekar v Danzigu (Zapadne Nemecko) upotrebuje Fellerov «Elsafluid» vo svojej praxi s dobrým prospechom a ja prajem k blahu svojích bližných tomuto výrobku vždy ďalšie rozširovanie a jeho vynalez-covi zaslužiť slavu.» — Uráme, že naši čitateľa tiež zkusia Fellerov «Elsafluid» v tom páde, keď by mali bolesti. Hovorime vam zo zkušenosťi, že budete potom čerstvýj a schopný k príace, lebo ako sme mali príležitosť počut, osvedčil sa pri rozličných boleťach ako sú: prešinitie, bolenie križov, kľbov, chrbta a prsú. Chvalja ho práve tak aj proti boľeniu hrda a pichaniu v bokách a sami sme sapsresvedčili, čehoji, kašel tiší a osvežuje. fucet na zkušku stojí 5 kor. franko u lekarnika E. V. Feller v Stubici, Kostolna ulica '8. (Zahrebská stolica).

hovorí sa obyčajne, keď muž živitel rodiny ochorie a rôznymi bolesťmi trápěný nemohúe pracovať sa túli k peci, že není schopný zarobiť ani pre zenu ani pre deti. Rozumný človek nemalý úžitok môže doniesť našim čitateľom nasledujúci dopis, ktorý napísal Jeho Excelencia Leon baron Freytagh — Loringhoven, zemský radca Veselského rytierstva a cis ruský skutočný štátny rada v Arnsburgu. Kommandantenstrasse 5 ostrov ōsel gubernia Livland. — Dopis znie takto: «Za svoju povinnosť to pokládám v oči svojích bližných tento výborný Fellerov «Elsafluid» kde len môžem odporučiť. Svoje ho priateľa, bývalého spolužiaka a terajšieho lekára v Petrohradu som upozornil na tento výborný prostriedok a podarilo sa mi ešte aj iného petrohradského lekára, ktorý je majiteľom veľkých bahnových kúpeľov, oslobodiť Fellerovým «Elsafluidem» od silnej lánke v pleciah, ktorému už ani jeho vlastné prostriedky neučinkovali. Aj jedem lekar v Danzigu (Zapadne Nemecko) upotrebuje Fellerov «Elsafluid» vo svojej praxi s dobrým prospechom a ja prajem k blahu svojích bližných tomuto výrobku vždy ďalšie rozširovanie a jeho vynalez-covi zaslužiť slavu.» — Uráme, že naši čitateľa tiež zkusia Fellerov «Elsafluid» v tom páde, keď by mali bolesti. Hovorime vam zo zkušenosťi, že budete potom čerstvýj a schopný k príace, lebo ako sme mali príležitosť počut, osvedčil sa pri rozličných boleťach ako sú: prešinitie, bolenie križov, kľbov, chrbta a prsú. Chvalja ho práve tak aj proti boľeniu hrda a pichaniu v bokách a sami sme sapsresvedčili, čehoji, kašel tiší a osvežuje. fucet na zkušku stojí 5 kor. franko u lekarnika E. V. Feller v Stubici, Kostolna ulica '8. (Zahrebská stolica).

Poprád.

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Ctený pán Redaktor! Ráče prosím uverejniť týchto pár riadkov v našom milom «Kresfane».

Z Poprádu vo spišskej stolici už dávno nebolo počuf zaujímavého chýru preto bude na čase cteným čitateľom sdeliť nektoré pohyby o tom, ako tu neživame. Mesto Poprád v najnovšom čase veľmi napreduje a počet obyvateľov, zvlášte katolíckeho náboženstva, náramne sa vzráha. Má to mesto sriadený magistrát. Od niekoľko rokov založená je tu aj obecná škola, pre chlapcov a dievčence so štyrmi triedami, do ktorej chodí asi 150 žiakov a žiačiek. Sú tu potom ľudové náboženské školy asice katolícka s dvomi učiteľmi, do ktorej chodí 160 detí, luteránska s tromi učiteľmi, ktorú navštevuje asi 60 detí a židovská s jedným učiteľom, ktorá má 42 detí. Tým trom školám podáva mesto učiteľskú podporu 4000 korún, lež nie veľmi ochotne a dľa návrhu istých neprajných mestských výborníkov rado by sa oslobodilo od tejto farchy a všemožne sa vynasnažuje, aby ľudové náboženské školy soštatnené boly. Lanského roku ale vyslovil sa minister náboženstva, že nemá úmysel v Popráde soštatniť náboženské ľudové školy.

Následkom toho výroku by sa náboženské školy aj na budúce maly udržiavať a z tej príčiny, ponevác katolíckych detí je už 160—170 a pri tom sú len dvaja učítelia, tunajšia katolícka obec obrátila sa na mesto, aby ku zariadeniu tretej katolíckej stanice učiteľskej, jako podporu náboženskej obci odhlasovala obyčajných 800 korún. Mesto bohužial, v jehož výbore nachodi sa mnoho luteránov, väčšinou hlasov odmrštilo túto prosbu. Rim. katolícka školská stolica proti tomuto nespravodlivému pokračovaniu appellovala na stolicu do Levoče a tam 9. apríla b. r. shromazdené stoličné obecenstvo väčšinou asi 240 hlasov vynieslo nasledujúce uzavretie: že pokiaľ mesto na území svojom nevystaví obecnú školu ľudovú, zatiaľ povinné je podporovať náboženskú školu.

Katolíci v Popráde následkom toho nazdávali sa, že mestskí luteránski výborníci, teraz už uspokojia sa s výrokom stoličného výboru a pristanú naň. Zklamali sa ale v ich nádeji, bo tento výrok neľúbil sa luteránskym výborníkom, povstali proti nemu a zadali žalobu na administratívny súd v Budapešti a s tým len to chcú docieľiť, aby prekazili zariadenie tretej stanice učiteľa katolíckeho a s tým aby odročili celú záležitosť, ktorá už začiatkom lanského roku mohla byť do poriadku privedená. Poprádski katolíci ale silne ufajú, že administratívny súd v Budapešti odhodí tú nespravodlivú žalobu a mesto prinúti ku podpore tretieho učiteľa katolíckeho.

Z tejto zprávy na to možno uzatvárať aká neláska a napnutosť panuje medzi stránkami mestskej správy a to len pre zatvrdlivosť a nespravodlivosť nektorých, katolíkom neprajných hlaváčov, ktorí od katolíckych obyvateľov vynútiť vedia len robotu a peniaze, aby ale

deti v škole katolíckej vyučovať sa mohly o tom ani počuf nechcú, pri tom ale jednostajne to hlásajú, aby početní katolíci poprádski sami o seba sa starali a keď chcú mať tretieho učiteľa, aby na seba vyhodili cirkevnú daň a sami si ho udržali bez podpory mesta.

Okrem školy máme veľkú potrebu i na väčší kostol, bo terajší starý kostol pochádza z XIII. stoloetia a je veľmi malý, mesto ale sa dvíha a počet katolíkov raste zo dňa na deň. Patrón erár sa vymlúva, že není povinný kostol zväčšiť alebo nový postaviť, veriaci ale ako chudobní, není sú vstave na zväčšenie starého kostola alebo k vystaveniu nového obete prinášať. Tu len daaký veľkodušný dobrodinec mohol by nám ku pomoci prispieť. Daj nám dobrotivý Bože takého, ktorý zväčšením starého alebo postavením nového kostola ku sláve Božej a ku blahu ľudu, založil by si večný pomník.

Ku Poprádu jako fare katolíckej patrí i filiálka Straže. Táto obec v posledných rokoch veľmi sa zväčšila, katolíci zo všetkých strán prísťahovali sa do Straže, kupili si domy a majetky od luteránov, tak že katolícka obec bola by už mocná, lež bohužial, málo je v nej vzdelených a učenených, následkom čoho v obecnom výbore je len málo katolíkov, preto aj katolíci pri pojednávaní obecných záležitostí vo výbore nemôžu rozhodovať primerane počtu katolíckeho obyvateľstva a pred luteránmi často musia sa utiahnuť.

Čo sa týče obyvateľov Straže, títo sú Slováci a Nemci. Slováci sú výlučne katolíci a Nemci sú luteráni. Katolícki veriaci sú nábožní a ku obetám pre kostol ochotní a náklonní, ačkoliev sú chudobnejší, lanského roku k vonkajšej ozdobe svojho kostola obetovali predsa 1500 korún. Na vnútorné okrášlenie, vymalovanie kostola osvietený pán biskup z kassy kostolnej láskave povolil 2000 korún. Keď do povahy vezneme obetivosť týchto veriacich, že ako chudobní vyhodili na seba po 40, 20, 10, 5 kor. kostolnej dane, aby sobrali tých 1500 korún, za túto veľkú obetivosť musíme ich verejne pohváľiť a dobrotivého Boha prosiť, aby im ich obete stonásobne nahradil. Nech sa splnia nad nimi slová Spasiteľa: «Blahoslavení sú milosrdní, bo milosrdenstvo dosiahnu». On je ten, ktorý hlásal, že ani pohár studenej vody nenechá bez odmeny, tým viacej vynahradí to Strážskym veriacim, ktorí značným obnosom a z hotového srdca prispeli ku cti a sláve Božej. Vznesený príklad tento mali by nasledovať veriaci, ktorí sú i zámožnejší i požehnannejší. Od dobrej vôle a nábožného ducha dá sa vždy mnoho očakávať a nikto nebude chudobnejším preto, že na dobrý cieľ nečo obetoval. Milým Stražanom preto ešte raz privoľávam: Pán Boh nech bude ich hojnou odplatou!

Priateľ ľudu.

***

Kristályfalu (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Velactený pán redaktor! Prosím vás o uverejnenie tohoto mojho dopisu v našom Kresfane.

Myslím že asnáď zaujímať bude čtených spolu-čitateľov, že aké počasie mávame tuďa v našej veľmi vrchovatej Magure, preto umienil som si, že z času na čas podám o tom zprávu z výkazu našej ambrometrickej stanice. V mesiaci aprili množstvo sprch v podobe sňahu činilo 50 milimetrov a v podobe dážďa 19 a pol milimetra, spolu teda 69,5 milimetrov. Dni bez sprch bolo 20. Mrazy boli viac razy. Búrka bola 27. a 28. apríla. 16. apr. padol vyššie pol metra vysoký sňah.

Keď už mám pero v ruke, upovedomím obecnosť i o tom, že v druhý sviatok turičný naša organizácia Kat. Eud. Jednoty mala znovu poradu. Mali sme prednášky o Skutari a o šaláte a za tým prečítaná nám bola jedna zaujímavá protilieňová rozprávka, ktorá končí sa s tou mravnou naukou, že kde mnoho alkoholu, zvlášte pálenky tečie, tam obyčajne prelieva sa aj mnoho ľudskej krvi.

Úd. Jednoty.

Vyzvanie.

V kostole Matky Bozej v Nitre, v spojení so slávnosťou najsvätejšieho Srdea Pána Ježiša, prevedú posvätenie kaplnky Panny Marie ľudskej, vybudovanej na pamiatku, pod menom Máriavölgy, založenej novej osady kresfiansko-sociálnej. Pozornosť veriaceho obyvateľstva mestského a celého okolia zvlášte obraciame na túto pobožnosť, ktorá odbavuje sa v nasledujúcom poriadku:

Vo štvrtok 29. mája večer o 6. hodine v kostole Matky Bozej pobožnosť najsvätejšieho Srdea Pána Ježiša. Odbavuje Alois Kottesovszky, duchovný kostola Matky Bozej. Slávnosťnú kázeň drží dr. Štefan Cserenyey.

Podobným spôsobom vydržiavajú sa pobožnosti až do 6. júna.

V nedeľu 1. júna o 10. h. slávnosťná sv. omša, ktorú slúži Alois Jeszenszky pápežský praelát a biskupský namiestnik, slávnosťný predseda kresfiansko-sociálneho spolku,

Ku sv. omši dostavia sa veriaci z horného a dolného mesta v processiach.

Po sv. omši obecnosť vedené duchovnými pojde ku kaplnke Panny Marie ľudskej v nasledujúcom poriadku: 1. Katolícky tovaryšský spolok. 2. Kresfiansko-sociálny spolok. 3. Chorých napomáhajúci kresfianský spolok. 4. Mariánska kongregácia. 5. Oltárny spolok. 6. Veriaci horno- a dolnomestskej fary. 7. pútnici z okolia.

Zatým pápežský praelát biskupský námestník Alois Jeszenszky posväti kaplnku. Maďarskú kázeň má kanonik dr. Ludvík Francisey a slovenskú kázeň držať bude praepošt kanonik Demeter Gyuresánszky.

Po posvätení kaplnky v kostole nasleduje Tedeum.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s

úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvíka Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28*, kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Svedomitostou zdravia mohli by sme menovať poriadne kolovanie krvi a správnosť sústavy nervov. Jestli v našom tele neni dačo v poriadku, rýchle alebo pomaly objavuje sa v kolovaní krvi a v sústave nervov, kým to nezahatíme. Nevieime spať, kým nedáme pozor na tento vnútorný hlas. Hnatie sa krvi do hlavy zapríčiňuje preplnenie žalúdka a čriev atď., vtedy ale potrebovať treba «Fellerové Elsapilulky» k prehnatiu a «Fellerov Elsafluid», aby sme dosiahli uľahčenia. Sú to dávno zkúsené zcela neškodné prostriedky a cena 6 skatul piluliek franko je 4 kor. Z Elsafluidu ale 18 flastičiek za 5 korún posielala V. Eugen Feller dvorný lekárnik, Stubica číslo 18. (Záhrebská stol.)

Odkazy redakcie.

S. H. V. Nedá sa upotrebiť. — O. Cs. H. Komu neni rady tomu neni pomoci. — V. Z. O. Chystajte sa do Chynorán. V tom ľudovom shromaždení súčasťníť by sa mal každý Slovák Hornouhorska.

Obchodná týždenná zpráva.

V *Budapešti*, 27. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor. 21-10—23-75
• stolnobelohradská, nová	• 21-95—22-55
• peštiánska, nová	• 21-00—22-65
• banátska, nová	• 21-90—22-55
Raž prvotriedna	• 19-25—19-45
• druhotriedna	• 19-05—19-25
Jačmeň nový, prvotriedny	• 17-40—18-00
Ovos prvotriedny	• 20-00—21-00
• druhotriedny	• 20-00—20-50
Datelinové semä červená datelina	• 190-00—200-00
• lucerna	• 90-00—130-00
Otruby drobné	• 12-00—12-26
• hrubé	• 12-00—12-20
Kukurica	• 15-30—15-60
Konopné semä	• 26-00—26-50
Proso	• —————
Rasca (kmin)	• 81-00—81-00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17-60	17-30	17-00	16-70	16-20	15-80	15-20

č.	7	7½	8
K.	14-80	13-80	10-40

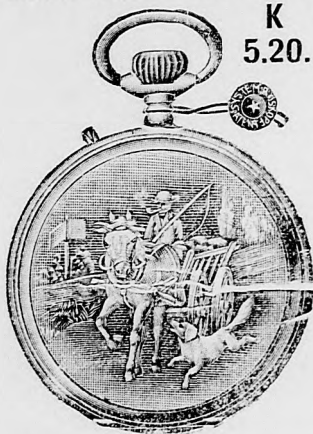
Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Prvá dielňa hodín
Hanns Konrad
cis. a král. dvorný zásielca
Brüx 3335. (Čechy)

rozposiela len zcela spoľahlivé hodiny s 3 ročnou zárukou. Dobré vachové niklové hodinky po K 4-20. 5.—, 7.—. S duplovaným zátvorom K 7-50. V ocelevej zátvore K 5-80. Niklový budíček K 2-90. S žielnikom radiumom osvieteným K 3-30. Budíček s duplovaným zvoncom K 3-80. Stenové kuchynské hodiny v drevenom ráme K 3-20. V porcelánovom zátvore K 5-50. Pekne rezané kukučkové hodiny K 7-50, 8-50. Miniatur pendle so strunou K 8-50. V modernej truhlici z orechového dreva K 41.—, 46.— a vyše. Riziko vytvorené. Zámerna povolená, návrat peňazi. — Zásielky bezprostredná na stránky s poštovou dobierekou alebo pri voprednom zaslaní obnosu. — Veľký výber každého druhu vachových hodín, budíčkov, pendlov, hodín na stenu aj celý rok chodiacech najsť možno v mojom hlavnom cenníku, ktorý na žiadosť každému posielam zdarma a franko.

Echt nikel anker remont. hodinky

K
5.20.

systému Roskopf patent No. 1000 R. otvorené s pevnou niklovou zátvorom, s peknými plastickými figurami, ako biciklista, loď, železnica, roľník, jazdec, bannik, zahradník, s emaillovaným žielnikom a s ručičkami sekúnd, presne regulované

5 korún 20 halierov.

Ziadne riziko!

Výmena povolená alebo návrat peňazi.

S poštovou dobierekou zasielam prvú svetoch. dielňa hodín

Hanns Konrad,

cis. a král. dvorný zásielca
Brüx, číslo 3334. (Čechy).

Cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielam zdarma a franko.

Pred každým majú prednosť moje prima solingenské britvy.

Za každú odo mňa kúpenú britvu prevezmem úplnú zárukou. Jeho sú všetky z najlepšej ocele kované, na ostro obtiahnuté, k upotrebeniu hotové. Každá britva v pošve bude zaslaná. C. 8701. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 3/8 široká K 1-70. C. 8702. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/2 dutá, 3/8 široká K 2-20. C. 8703. s rúčkou na čierne vyhladenou na 3/4 dutá, 3/8 široká K 2-50. C. 8711. s rúčkou na čierne vyhladenou na 1/4 dutá, 3/8 široká K 3-60. «Graziosa» britva, zvlášte pánom holcom ju možno odporúčať. — Zaznačená ochranná známka! Možno najsť len u mojej firmy! C. 22. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 3/8 široký, na 1/4 dute brúsený K 2.—. C. 26. s rúčkou na čierne vyhladenou, nôž 3/8 široký na 1/2 dute brúsený K 2-90. Risika niet! Objednávky vybavuje na dobiereku alebo za vopred poslaný obnos. Vývozný dom cis. král. dvorného lifieranta **HANNS KONRAD** Brüx č. 3354. (Čechy). Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami zdarma a franko.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na
naš časopis.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Metove poste.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdielovú srstnú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zásielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierekou. Výmena a návratie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachal, Lobes** 134. pri Pilsen (Čechy).

Singerove šijacie stroje!

Celkom nová malá Singerka za K 60.—, dobre opravená pre domácnosť a pre remeslo od K 24 vyše! Bicikle, gramofony, platne v ľavých cenách. Na sklade má

Jozef Habán Budapest, VII., Almássy-tér 14.
Obrázkový cenník pošlem na žiadosť zdarma.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K, pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové poste.

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 8 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierekou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznačeniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

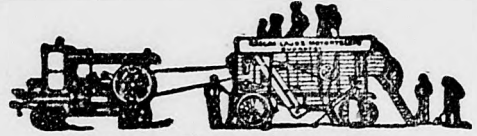
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreliej **Ludvika Kállai**

elektrické benzínokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlatebny stroj prítomnosti

Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytým.

Osobytná trieda pre stroje polného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrázkami na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Prima nástroje k prevádzaniu rezanej roboty.

Prevádzanie pilkon, rezaných robôt je poučné a pekne zamestnanie v slobodných hodinách pre starých a mladých ľudí. — Číslo 9307. Prima nástroje k rezaniu so 8 nástrojami a predlohou, na pevnom kartone komplet K. 3.—. Číslo 9308. Toisté, lež s 11 prima nástrojami a predlohami K 4.44. Číslo 9310. Prima náčinie k rezaniu v škrinke zo smrekového dreva s pohyblivým vrchnákom a s 9 výbornými nástrojami K 7.20 Najväčší výber nástrojov k rezaniu v mojom hlavnom cenníku. Ziadne riziko! Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasielam poštovou dobierekou c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD vývozný dom Brüx číslo 3358. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť pošlem a sa každému zdarma a franko.

Prozretele'nost'

krajinská pomocná ústredná spoločnosť
Budapest, IX., Erkel-utca 20.

V každej obci hľadá poriadneho a spoľahliveho

ZASTUPITEĽA

Táto spoločnosť v páde odumretia jej členov, pozostalým pohrabnej pomoci plati od 100 do 1000 korún. — Osobytná trieda pre vstupujúcich do stavu manželského.

Členovské poplatky splácať treba poločne dla veku do 2 spoločnosti vstupujúcich.

V každej obci možno organizovať miestne neodvislé spoločnosti, v ktorých členovské poplatky prijíma stredišťom splnomocnený pokladník.

Kto odhodlá sa ku organizovaniu takej miestnej organizácie a pre nu ku sbieraniu členov, nech bezodkladne píše na vyššudatú adresu.

Členov sbierajúcich poverencov platíme

Táto spoločnosť uh. král. ministerstvo vnútra nariadením podčíslo 21.822—1913 odporúča pozornosti všetkých miest a pravomocnosti.